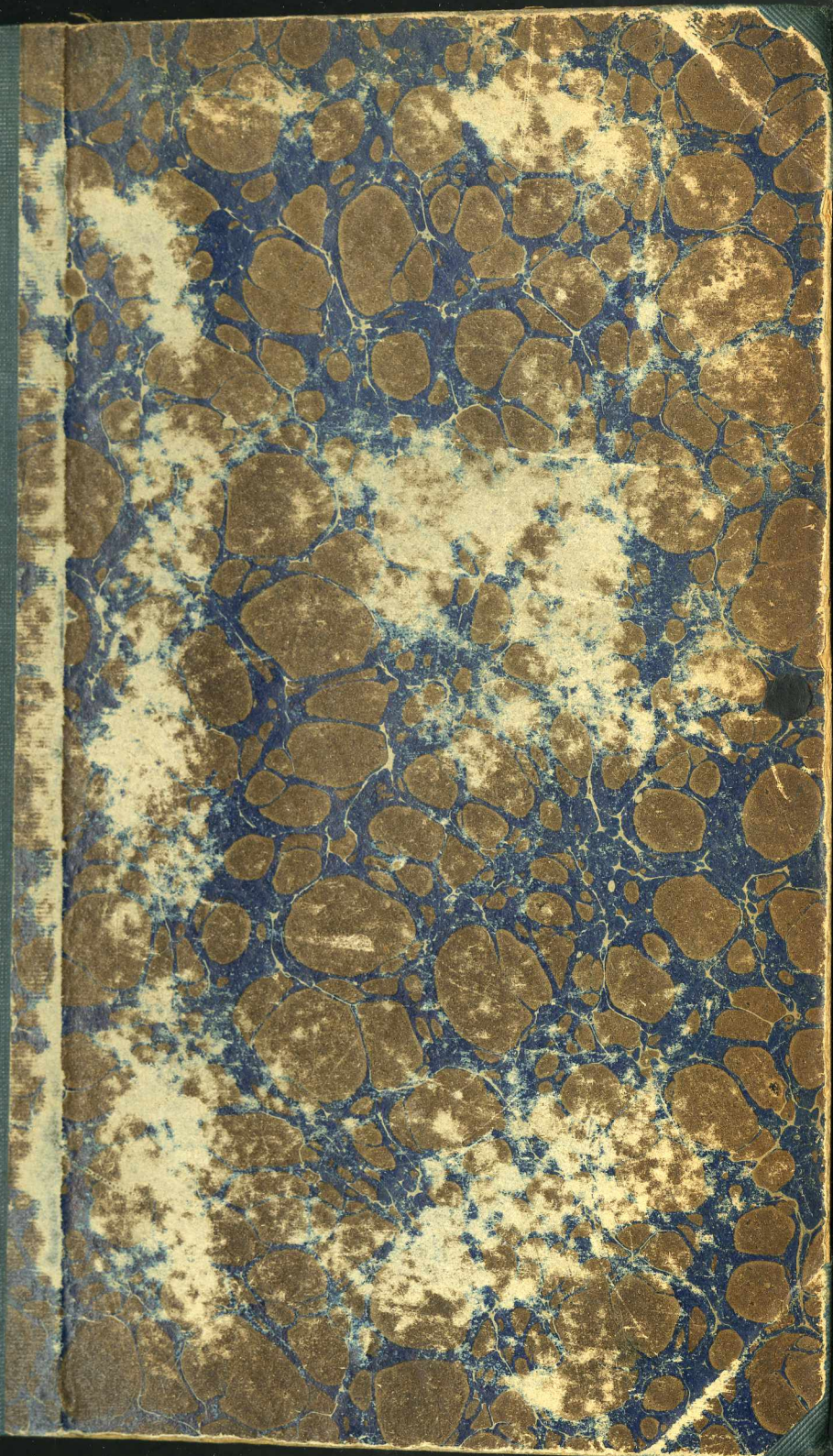

Politikai
röpiratok.

115.

115
958

S Z Ó Z A T

A BARANYA-MEGYEI

KÉPVISELŐ-VÁLASZTÓKHOZ.

Foltgár József től.

10.

Pécs, 1868.

NYOMATOTT IFJ. MADARÁSZ E. GYORSSAJTÓJÁN.

2502A

A. HANAUER

DE BALLAGI GÉZA

KÉPVISELŐ

Tisztelt Polgártársak!

Szavaimat azon tisztelt polgártársaimhoz intézem, kik elfoglalva lévén az élet gondjaival s ezért a hazai ügyek állásának kellő megismerésére nem szakíthatnak magoknak elégséges időt, de nem is szoros hivatásuk a politika bajaival foglalkozni.

Ugy hiszem e jó szándékból eredett szózatot azok, kikhez intézem szívesen fogadják, hiszen ez a magyar embernek régtől fogva ismert, dicséretes sajátsága.

Ott kezdem tehát tisztelt Polgártársak hol ügyünk mai nap legégetőbb.

Kérdem mindenekelőtt ismeritek-e Klapka Györgyöt az 184^s/_o magyar tábornokot?

Én ugyan azt hiszem, hogy tisztelt Polgártársaim nagyobb része ismeri; de mivel mégis lehetnek olyanok kik csak nevéről ismerik őt, elmondom tehát vitéz és hazafiás tetteit, és pedig csak alig érintvén meg az 184^s/_o hadjáratot, melyben Klapka hősiessége által nevét a magyar történelemben megörökítette, csak röviden szólok arról is a mit a világosi fegyverletétel után tett hazánkért a magyar nemzet dicsősége- s szabadságáért; — ő volt az ki miután Arad és Pétervárad a császáriaknak átadatott, 49 napig védé még Komárom várát, és midőn maga s társai számára kedvező föltételeket vívott ki, October 2-án a várat szintén átadta, s míg társai a haza földén megmaradhattak, ő külföldre vándorolt.

Ott élt ő menekült társaival és pedig elejente Londonban,

hol édes magyar hazánk érdekében több kötetnyi könyvet irt angol és német nyelven, hogy ekkép a magyar ügyet a külfölddel megismertesse; ezután összeköttesbe lépett Cavour és Minghetti olasz miniszterekkel, és velök közre működött az olasz egység létesítésén, vagyis hogy a több fejedelmek kormánya alatt élő olasz nemzet egy király alatt egyesíttessék, mi által Austria hatalma gyengítettvén, a magyar haza annál könnyebben kivívhatta szabadságát; a miért is az olasz-osztrák háboru alkalmával magyar legiót, vagyis magyar hadesapatot alakított, egyetértve Kossuth Lajossal és Türr tábornokkal.

Később az osztrák-porosz háboru alatt a porosz kormány a Magyarországra betörendő hadsapat fölállításá- s vezetésével szintén Klapka tábornokot bizta meg, a ki Vetter és Mogyoródyval nem csak elvállalta azt, hanem be is tört Trencsén megyébe; — azonban a tovább haladásban a rögtön bekövetkezett fegyverszünet akadályozta meg.

E szerint Klapka György fényesen bebizonyította, hogy számkivetésében is mint derék hazafi viselte magát, mert hazája felszabadításán egész erejével működött. Az említett fegyverszünet megkötése után a külföldön tartózkodván, a magyar király megkoronáztatása folytán bekövetkezett általános megkegyelmezés ötet is visszaadta hazájának, melynek javára s felvirágoztatására szenteli jelenleg minden tehetségét.

Ezen lehető legrövidebben leirt életrajzából kiki beláthatja közülünk tisztelt Polgártársak! hogy Klapka György honvéd tábornok derék becsületes magyar ember, ki hazáját nem csak szóval szereti, hanem ezt tettel is bebizonyította, és jelenleg is tanúsítja, hogy a magyar haza neki mindenek fölött szeretett hazája!

Ime ezen Klapka György magyar tábornok a „Századunk“ czimű politikai lapban szóról szóra ezeket írja:

A szélső pártok.

Pest febr. 22.

„Nagyobb politikai rázkódások után többnyire ugyanazon jelenségeket szemléljük. Azok, kik addig ugyanazon zászló alatt küzdtek, elválnak egymástól, külön táborba szakadnak, s a harc

az egykori szövetségesek közt nagyobb szenvedélyvel és heves-séggel tör ki, mint a minővel előbb a közös ellen vivotott. A két tábor szélső szárnyain összecsoportosulnak a — ha nem is mindig legbátrabb, de leglármasabb elemek: a szélső pártok.“

„E pártok taktikája mindig egy és ugyanaz. Oly régi mint maga a história, vezéreik ritkán ifjulnak vagy változnak meg. Fő erejük abban áll, hogy megtámadják azon férfiakat, kik hazájoknak szolgálatokat tettek, de azon nagy hibában sinlődnék, hogy mérsékeltek, óvatosak tudnak lenni, s hogy számba veszik azon politikai, gazdasági, vagy vallási körülményeket, melyek óhajtaikkal szemben állanak. Mert a jövő ezen prófétái szerint a bölcsesség abban áll, hogy a haza sorsát minél többször kockára tegyük, hogy — kerüljön bármibe — egy csapással minden elérhető legyen.“

„Ez a gyöngeség, a kétségbeesés politikája. Ez a politika sem jobbra, sem balra nem tekintve, vakon rohan előre, mint-ha a népek élete nem volna más, mint czéltalan bolyongás ismeretlen téreken.“

„Nálunk Magyarországon is van egy párt, mely a toll és nyelv vakmerőségét tekinti első hazafiai kötelességnek, s mely a hatalom dictaturáját, mely nem oly könnyen valósítható meg, az ellenzés, a gyanusítás dictaturájával készíti elő. Magyarországot azon szerencse érte, hogy van egy nagy polgára, melyet nem egy más nép irigyel tőle. Tapasztalásra és tehetségre támaszkodva, önzetlen, tiszta hazafiai tevékenység öntudatától megerősödve, elvállalta a vezéri szerepet azon nagy harcban, mely hazája szabadsága és jogaiért vivotott, s vivotott az igazság és jog erkölcsi fegyverével, az egyetlennel, mely még birtokunkban maradt. Nem akart lehetetlenségek után törekedni, s habár nézeteink nem egyeznének is meg mindenben az övéivel, az világosan áll előttünk, hogy eljárása nyílt, becsületes, őszinte volt; s e több mint harmincz éves politikai működéséiért az egész ország, s benne mindnyájan örökké tartó hálával vagyunk adósai. — Ily körülmények közt természetes, hogy a szélső párt az ily férfit a legszenvedélyesebben megtámadja, s el igyekszik hitetni

a néppel, hogy hazáját elárulta. Deák Ferenczre, kit még egy év előtt az egész nemzet bálványozott, ma már poharat sem lehet emelni azon veszedelem nélkül, hogy pizszszegés ne feleljen az életető szavakra. Azok, a kik a dolgot ennyire vitték, a kik a nép kebléből kitépték a hitet legnagyobb polgárai egyikének tehetősége- és erényében, — büszkék lehetnek dicstelen munkájokra; mi nem irigyeljük őket.“

„Nem is jutott volna eszünkbe e kellemetlen tárgyat megpendíteni, ha a legujabb időben pelyhetlen állu gyerkőczök, kik hazájok javának és becsületének épületéhez még egy mákszemnyivel sem járultak, éretlen megtámadásaik czéltáblájává nem tennék a harcban és szenvedések közt megöszült legkitünőbb férfiakat, s ha a szélsőpárt közlőnye nem mutatna ez eljárás iránt oly sértő rokonszenvet. — Vagy oly erősek vagyunk már, hogy veszedelem nélkül könnyörtelenül irthatjuk egymást?“

„Azt értjük, ha szónokok és publicisták a nemzetet folytonos előhaladásra buzdítják. Megengedjük, hogy a kormányt meg kell gátolni a féluton való megállapodásban, kivált, ha a mi ez utból még hátra van arra, hogy a nemzet ohajai kielégittessenek, oly hosszú, mint nálunk. Ezt a haza iránti kötelesség parancsolja, s mi nem mulasztandjuk el e kötelességet teljesíteni, álljon bár ki a kormány élén.“

„De mit akarnak a lehetetlenségek apostolai? Elfeledték-e, hogy Franciaországban épen a lehetlenségek ezen politikája tette semmivé a szabadságot? Hogy ez okozta Lengyelországnak utolsó, határozó szerencsétlenségét? Elfeledték-e, hogy e politika volt az, mely az alig megszületett Olaszország sorsát csak az imént koczára tette, s egy francia interventio, meg egy valószínű államcsőd gyalázatát idézte fejére?“

„Vagy a szégyenletes bukás még nagyobb gyalázatának akarják kitenni hazánkat?“

„Ideje végre megtörni a hallgatást; ideje már, hogy a szélső párt megszűnjék az ország nevében beszélni, s magát úgy hánytorgatni, mintha az egyetlen volna, mely a haza javával és becsületével törődik, s mintha a többiek mind, megtagadva multjokat, többé semmi fáradságra, semmi áldozatra a hazáért képesek nem

volnának. Ha az aradi és pesti vértanuk sirjaikból kikelve új életre ébrednének: ép oly kevéssé csatlakoznának az ily politikához, mint még életben lévő fegyvertársaik.

„Én a tenger vagyok“ — mondá egyszer egy hullám, mely a többi elé tolakodva egy sziklán megtörött. „Ismerem a tengert — viszonzá a szikla — régen küzdök veled; de te nem vagy az, te csak egy tajték-foszlánya vagy a tengernek!“

Klapka György.

Ezen cikket kellő figyelemmel elolvastván azon ohaj támadt bennem; vajha e levelet hazám minden polgára elolvasná! — Részemről megteszem a lehető gondolám magamban: kinyomatom, és a baranyamegyei választó polgárok közt szétosztom.

Ezen áldozatot szívesen hozom, ha hazámnak használhatok vele. Önök ítéljék meg tiszt. Polgártársak: hogy jól cselekedtem-e?

Megvallom aggasztott az, hogy Klapka György magyar tábornok és képviselő cikke inkább azoknak van írva, kik hazánk ügyeit, és politikai viszonyait közelebbről ismerik, vagyis kik a hírlapokat szorgalmasan forgatván, tudják a hazai ügyek állását; azért célszerűnek tartom, ha én a Klapka levelében mondottakat, egy kissé bővebben, de szándéklatához hiven fejtegetem.

Klapka legelőbb is a „szélső pártok“ról szól. — De hát kit, vagy kiket ért ő a szélső pártok alatt? — Nézetem szerint hazánkban jelenleg csak egy ilyen párt van és pedig a „szélső balpárt“ — melyet a „Magyar Ujság“, a „Nép Zászlója“, — Szini Károly külömbféle czim alatt megjelentő rajongással telt lapja, s „Ludas Matyi“ hóbortos bolondos ujság képvisel; ezen pártot kell értenünk akkor, midőn Klapka azt mondja: „Nálunk Magyarországon is van egy párt, mely a toll és nyelv vakmerőségét tekinti első hazafiai kötelességének,“ s ezen párt csakugyan leglármasabb is az országban, és legvakmerőbb, mert nem csak szóval hirdeti, hanem tollal is írja és szórja a legegésebb rágalmakat s kifogyhatatlan azok terjesztésében.

Lássuk például mit hirdet a deákpártról, vagyis azokról, kik Deák Ferenczet követik; azokról kik utána indulva és

zászlója alatt harczolva biznak koronás királyunk esküje által biztosított alkotmányunkban és törvényes felelős kormányunk intézkedéseiben, higgadtan munkálkodván alkotmányunk épületének betetőzésén, bizton és teljes lelki nyugalommal remélve hazánk függetlenségének diadalát? — Azt hirdeti, hogy a deákpárt hazaáruló, s hazaáruló maga Deák Ferencz is! És miért? mert nem rohanva, hanem eszélyesen, körültekintően akarnak előre haladni, mert nem futó homokra, hanem szilárd alapra mintegy ujonan építeni ohajtják alkotmányunk épületét, melyet a viharok, a politikai rázkódások annyira megrongáltak.

Lám a deákpárt kölcsönben nem tartja őket rosz hazafiáknak, hanem igen is tulzóknak, kik toronyíránt menvén, számba nem véve a járatlan utnak veszélyeit, mintegy rohanni akarnak azon czél felé, a melyhez a deákpárt is jutni törekszik azon különbséggel; hogy az tán egy kissé később, de biztosan, semmit sem kockáztatva ér el kitűzött céljához.

Tegyünk egy egyszerű hasonlatot. — Ha például én Pelérdén vagy Siklóson levén, polgártársaimat megkérdezném: hogy melyik uton juthatok legbiztosabban Pécs városába? hiszem hogy a felelet így hangzanék: az országuton. S ha én nem halgatva a jó tanácsot, azt mondanám: hogy én mégis csak torony íránt, tüskén-bokron keresztül megyek; mert így hamarább érek oda — ha még elérek! — mit mondanának önök felőlem? bizonyára oly czimmal ruháznának föl engem, melyet senki sem hallana szívesen, kinevetnének, s legalább is azt mondanák, hogy így csak egy hóbortos ember utazik.

Igy van ez a politikai életben is. A szélső balpárt keresztül-kasul akar rohanni, hogy mielőbb célhoz jusson, a deákpárt lassabban megy ugyan, de biztosan. „Lassan menj tovább érsz“ mondja a magyar ember azokról, kik tulhevesek működéseikben. A szélső párt erőszakosan akarja kicsikarni, a deákpárt törvényes uton-módon kivívni a magyar hazának függetlenségét és szabadságát.

Vajjon melyik párt cselekszik bölcsebben; az-e mely a törvényes térről, a biztos utról le nem tér, vagy az mely nem a törvényesen kijelölt téren marad, hanem saját nézeteit követve

letér a kiszabott ösvényről? Haladjunk, igen haladjunk föltartóztatlanul előre, de mégis vigyázva, nehogy örvénybe rohanjunk!

Ugy látszik a szélső balpárt nem veszi ezt figyelembe, mert másként nem tenne mindent kockára; s nem mondaná, vagy mindent egyszerre vagy semmit, — azaz mint ők mondják: vagy szabadság legyen vagy önkény. Ez igen veszélyes elv.

A szélső balpártiak úgy gondolkoznak, mint azon hitelező, ki adósától vonakodik elfogadni a részlet fizetést mondván: vagy mindent fizessen meg egyszerre az adós vagy semmit! s nem fontolja meg, hogy míg ő adásával hosszadalmas pert folytat, addig az tönkre is juthat, és ekkor egész követelését elvesztheti.

A szélső balpártiak azt mondják, hogy a nemzet mit sem kapott vissza alkotmányából, mert a mi visszaadottnak mondatik az nem egyéb mint: nesze semmi, fogd meg jól! A deákpárt is tudja, hogy nem vagyunk végeczélunknál; de azt is jól tudja: hogy kezünkben vannak letéve az eszközök, melyekkel annak idején még hiányzó törvényes követeléseinket kivivhatjuk; mert van országgyűlésünk, melyen mindnyájan képviselve vagyunk, és pedig azok által, kiket magunk választunk meg; van felelős magyar kormányunk, melyet a nemzeti képviselő testület, az országgyűlés kérdőre vonhat; van szabad sajtónk, mely alkalmat nyújt arra: hogy elmondhassuk az egész világ színe előtt, nem csak véleményünket, hanem bajainkat is, sőt megis róhatjuk mind azt, a mi tán helytelenül történik akár az országban, megyékben vagy községekben.

Azonban a szélső párt a minmagunk által választott képviselőket, még a Ghiczy és Tisza nemes ellenzéki pártot is gyanusítja, s a szabad sajtót arra használja, hogy hitelöket a nemzet előtt megrontsa. Ne higye el egyébiránt azt senki, hogy ezt — kivéve néhány igen keveset — önértetből és a haza iránti lángoló szeretetből teszi. „Ez a gyöngeség és a kétségbeesés politikája;“ mint igen helyesen mondja Klapka: „ez a politika sem jobbra, sem balra nem tekintve vakon rohan előre,

mintha a népek élete nem volna más, mint céltalan bolyongás ismeretlen téreken.“

Igen, a szélső balpárt a deákpártot, sőt magát Deák Ferenczet is hazaárulónak mondja, visszatöreléssel fenyegetődzik, s ha tőle függene a francia forradalom módja szerint guillotinekat, vagy akasztófákat állíttatna fel uton útfélen, — hogy azon elv szerint „ki mellettök nincs — ellenök van“ tetszésök szerint gyakorolhatnák a vérbírádságot. — Sokan vagyunk magyarok, meg kell ritkítani a nemzet fiait!

Lássuk tehát igazságos-e állításuk?

Nem hiszem, hogy legyen a magyar hazában ember ki Deák Ferenczet hírnevéből nem ismerné! Nevének hallatára a nemzet nagyobb része kegyelettel telik el. — Tudjuk hogy néhány év előtt midőn rablók támadták meg sógorát, kinél Deák Ferencz akkor tartózkodott, és midőn a rablók kérdésére kijelenté hogy ő Deák Ferencz, nevének hallatára a rablók mint egy varázs-szóra abba hagyván a további garázdálkodást, visszavonultak.

Deák Ferencz nem szorul senki dicséretére, ismeri őt az egész művelt világ, és Europa legjelesebb nemzetei boldognak éreznék magokat, ha őt sajátjoknak, fiuknak mondhatnák; de kétszeresen szerencséseknak érezhetjük mi magunkat, mert ő Atyánk és Vezérünk is: ő vezetett ki bennünket ama rémséges sivatagból, melybe jutottunk a 18 évi önkény által, mely reánk már olyképen nehezült, hogy hazánk legjelesbjei is csaknem reményöket veszítették megszabadulhatásunk fölött.

Ezért igen találóan nevezik Europa nemzetei Deák Ferenczet a magyarok Mózesének, kiről tudjuk, hogy az izraelitákat kivezette az egyiptusi súlyos fogságból, melynek maga is csaknem áldozatául esett. Ugyanezt mondhatjuk el Deák Ferenczről is, csak vissza kell emlékeznünk az 1849-ki időszakra, midőn a katonai bíróság által Pécsre idéztetett.

A szélső balpárt nem csak az országgyűlési képviselőket gyanúsítja, hanem az alkotmányos felelős kormányt is, gyanúsítani könnyű, de bebizonyítani nehéz, hiszen kezökben van a sza-

badsajtó, emeljenek vádakát, és bizonyítsák be azokat ellene. A bűnös fölött a közvélemény s nemzet itélni fog.

Mi több, nem csak a kormány-férfiakat gyanusítják, rágal-mazzák, nevetségessé tenni törekesznek, hanem hasonló sorsban részesülnek velök Deák, Klapka, a Perczelek és mások kiket egy év előtt még magasztaltak, és mint jeles hazafiakat dicsőítettek ugyanazok, kik őket most a porba lerántani nem áttallanak.

Ismét nagyon igazat mond Klapka tábornok midőn ezeket írja: „Nem is jutott volna eszünkbe e kellemetlen tárgyat meg-pendíteni, ha a legújabb időben pelyhetlen állu gyermekök kik hazájok javának és becsületének épületéhez egy mákszem-nyivel sem járultak, éretlen megtámadásaik czéltáblájává nem tennék a harcban és szenvedések közt megöszült legkitünőbb férfiakat, s a szélső párt közlönye nem mutatna ez eljárás iránt oly sértő rokonszenvet.“ „Vagy oly erők vagyunk már,“ kérdi fájdalmasan és méltó fölgerjedéssel Klapka, „hogy veszedelem nélkül könyörtelenül irthatjuk egymást?“

Vigyázzunk Polgártársak, hogy mig magunk között küz-ködünk, egy harmadik ne huzza a testvéri küzdelem hasznát, hogy azután kárunkat együtt sirassuk.

Lám tisztelt Polgártársak, a deákpártiak nem ily kimélet-lenek a szélsőbalpárt irányában, különösen nem Kossuth Lajos iránt, kinek nevében ők izgatnak, soha senki sem mondotta azok közül, hogy Kossuth Lajos hazaáruló, hanem mindenkor kegye-letet tanúsítottak irányában a deákpártiak; sőt maga Deák Fe-rencz, az országgyűlés színe előtt ötet, mint az 1848. szabadság vezérét említi föl, és a dicsőség hervadhatatlan babérjával koszorúzza meg, elismerve dicső hazafias törekvéseit és tetteit a ma-gyar nemzet függetlenségének visszaszerzésében.

Mindnyájan megvagyunk győződve, hogy Kossuth Lajos szíve mélyéből ohajtja hazája boldogságát, és csak fájlalunk lehet, hogy daczára több helyütti — nevezetesen Pécssett is — képviselőnek történt megválasztásának — daczára az adott királyi kegyelemnek, — mely minden menekült előtt megnyitotta édes magyar hazánk kapuit — vissza nem tér szülőföldre, mint má-sok, szintén nagyevű és szilárd jellemű hazafiak tették, és most

befolyásukat a haza felvirágoztatására érvényesítik; fájjaljuk, hogy nem maga személyesen küzd a haza függetlensége és szabadsága mellett, hanem elveinek életbeléptetését másokra, nem ritkán avatatlan kezekre bizza, a kik mindent elronthatnak, sőt kiszenvedett hazánkat újabb veszélybe sodorhatják!

Ezek ugyanis így okoskodnak: azért nem tér Kossuth vissza hazájába, mert nem akar térítvényt adni magáról, hogy ő visszatérvén a politikába nem avatkozik; kérjük kivel ígértették ezt meg a visszatért menekültek közül? Csak az kivántatott és kivántatik tőlök: hogy a főnálló törvénynek hódoljanak és ellene ne izgassanak. Ez pedig úgy hiszem, minden honpolgárnak szent és szoros kötelessége.

Mondják továbbá, hogy Kossuth nem jöhet vissza, mert következetes marad 1849. évi április 14-kén kimondott elveihez, fiai pedig nem tagadhatják meg atyjokat.

Ha Kossuth inkább ragaszkodik saját véleményéhez, mint a magyar nemzet által hozott törvényekhez, akkor habár fájjaljuk is távollétét e hazától, nem mi vagyunk, nem a nemzet oka önkénytes száműzetésének, hanem egyedül ő maga. Az reá nézve nem lehet igazságtalanság, a mit maga akar. Hogy fiai Ferencz és Lajos osztják atyjok nézetét, az az ő gondjuk, és nem a magyar nemzet gondja. Mi legalább úgy hiszszük, hogy egyesek kötelessége a nemzet akarata előtt meghajolni s nem viszont, mert ez utóbbi nem volna egyéb mint egy neme a zsarnokságnak, melynek még árnyékától is őrizzen meg minket a magyarok Istene!

Igen hosszúra terjedne Szózatom tisztelt Polgártársak! ha Klapka idézett szavait részletesen akarnám fejtegetni, pedig oly korszerűek és igazságosak azok, hogy ezt csakugyan tennem kellene; de úgy hiszem a ki higgadtan elmélkedik felettök, az megis érti azokat, legalább is a mennyire elégségesek arra, hogy meggyőződjünk, miszerint levele által ovatossá ohajt bennünket tenni, nehogy minden fülbesugónak hitelt adjunk.

Igen! ovatosakká ohajt bennünket tenni Klapka, midőn a csalhatatlan tanuságu történetre hivatkozik, és példa gyanánt élénk állítja Francia- és Lengyelországot, melyek midőn a lehetlenség politikájára törekedtek, akkor vesztek el szabadságukat

és függetlenségöket épen úgy, mintha mi a szélső balpártot követnők, melynek hiveit a „lehetetlenség apostalainak“ nevezi azért, mert lehetetlenséget kívánnak, és erre serkentik, buzditják a magyar nemzetet.

Ugyan tisztelt Polgártársak legyetek ovatosak, ne adjatok hitelt minden szájhősnek, ki telitorokkal hirdeti a szabadságot és függetlenséget! Az ilyenek mindig titkos és önző céljai vannak, az ilyen nem tud egyebet gyanusításnál, vádak emelésénél a legjobb hazafiak ellen, de hogy valamint alaposan be is tudjon bizonyítani, az már aztán nem az ő dolga.

Az ilyen fajta embert legkönnyebb rajta csipni, kérdezzék meg tőle Polgártársak mit tett 1848-ban? küzdött-e, harczolt-e a hazáért? Ontotta-e véré a magyar nemzet szabadságáért, s ha mind ezt be tudná hitelesen bizonyítani, még csak ezen kérdést intézzétek hozzá: mit tett és hol volt 1848-tól egész 1867-ig? ha mindezeket megtudjátok, akkor ítéljétek felőle.

Polgártársak! fogjátok tapasztalni, hogy sokan felelet nélkül fognak távozni, sőt elosonni közületek mihelyt rést találnak, mások ha meg maradnak is, megfognak szelidülni, s azon öntudatra jönnek, hogy a józan munkás néppel nem lehet már tréfát üzni és eszköznek felhasználni, csak jól szemügyre kell venni az ilyen szájhősöket.

Az ilyenféle emberek leginkább képviselő-választáskor szoktak gomba módra teremni. Ekkor nincs hossza vége a sok rábeszélésnek, mások gyanusításának és rágalmozásának, és pedig közönségesen olyan férfiak ellenében járnak így el, kiknek saruiról a port letörölni sem méltók.

Fölvilágosításul szolgálunk egy példával.

Baranyamegyében fekvő Német-Ürög helységében történt nem régen a képviselő-választás, képviselőjelöltekül Perczel Miklós és Simonyi léptek föl, mind a kettő balpárti. Az első, Perczel Miklós visszatért Amerikából, hol eddig tartózkodott, ottan a magyar borkereskedést megalapította és az ottani szabadságharczban tevékeny részt vett, és magának hirnevet szerzett, a magyar nemzetnek pedig dicsőséget aratott, a másik Simonyi, szintén az 184⁸/₉. hadjáratban fényes nevet vívott ki magának,

és párhuzamba állítva Perczel Miklóssal nincs is ellene egyéb megjegyzésre való, mint hogy hazájába vissza térni nem akar.

A szélső balpártiak Simonyi mellett izgattak, vagy ha úgy tetszik korteskedtek, habár Perczel Miklós ellen épen nem lehetett kifogásuk, minthogy ez az egész országban mint szilárd jellemű hazafi még az 1848 előtti évektől fogva a legjobb hirben áll, jelenleg már köztünk a hazában él és szív- s lélekkel a haza szabadságán és függetlenségén munkálkodik.

Tán azért izgattak a Pécsről kitolakodó szélső balpártiak a külföldről haza térni nem akaró Simonyi mellett, sőt szándokának nyilvánítása nélkül azért akarták megválasztatni képviselőnek, mivel Kossuth Lajos azt izente, hogy őt válaszszaak meg. Ez igaz lehet, de azt csakugyan nem izente, hogy a választásnál Simonyiért *ve re k e d n i* kezdjenek, és elgondolom mennyire fogja ő maga is fájlalni, ha megtudja, hogy a német-ürögghi választókat, a magyar embereket és testvéreket, hogy egymást agyon ne verjék, *cseh* katonák oszlatták szét, kik bizony amugy istenigazában el is kardlapozták, a szabad választókat!

Gondolják meg Polgártársak, hogy az ilyes német-ürögghi botrány minő érzést kelt egy higgadtan gondolkozó hazafi keblében. Valóban lehet kárhoytatni az ily eset okozóit.

S mindennek kik voltak okai? A lármás, sokbeszédű szélső balpártiak, kik az izgatásból, a gyanusítás- és rágalmából ki nem fogynak.

De bevégzem Szózatomat, melyet a legjobb szándékból irtam a végre, hogy Klapka György magyar honvéd tábornok szavait azokkal is megértessem, kik tán hirlapokat nem olvasnak, hogy belássák, miszerint a deákpártiak nem hazaárulók, hanem épen oly jó, becsületes, tiszta jellemű hazafiak, mint a minőknek a szélső balpártiak magokat lenni mondják. Ezen állításukat még kétségbe sem akarjuk vonni, de engedjék meg nekünk is a becsületes magyar nevet viselni! Ezt egyébiránt nem csak kérjük, hanem követeljük is.

Had idézzem zárszóul még egyszer a derék magyar tábornok és képviselő szavait: „Ideje végre megtörni a hallgatást, ideje már, hogy a szélső párt megszünjék az ország nevében beszélni

s magát úgy hánytorgatni, mintha az egyetlen volna, mely a hazájával és becsületével törődik, s mintha a többiek mind mehtagadva multjokat, többé semmi fáradságra, semmi áldozatra a hazáért képesek nem volnának. Ha az aradi és pesti vértanúk sirjaikból kikelve, új életre ébrednének: ép oly kevésbé csatlakoznának az ily politikához, mint még életben levő fegyvertársaik.“

Szent meggyőződésből fakadó önérzettel szól így a derék tábornok, nagynevű halhatatlan magyar honvéd-tábornok Klapka György!

Én pedig felkérlek benneteket, fogadjátok szózatomat oly tiszta szívvvel, mint melylyel én azt irám.

Kelt Pécssett, martiushó 12-én. 1868.

Polgár József,
pécsvárosi választó.

